

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

8 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 360

01-02-2023 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ശുചിത്വ മിഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
<p>ശ്രീ സി എച്ച് കഞ്ഞമ്പു, ശ്രീ എം നൗഷാദ് , ശ്രീ പി.വി. ശ്രീനിജിൻ, ശ്രീ തോട്ടത്തിൽ രവിന്ദ്രൻ</p>		<p>ശ്രീ എം.ബി. രാജേഷ് (തദ്ദേശ സ്വയംഭരണം, എക്സൈസ് വകുപ്പ് മന്ത്രി)</p>	
(എ)	<p>സംസ്ഥാനത്ത് മാലിന്യസംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഈ സർക്കാരിന്റെ കാലയളവിൽ ശുചിത്വ മിഷൻ നടത്തിയിട്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശം നൽകാമോ;</p>	(എ)	<p>മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഈ സർക്കാരിന്റെ കാലയളവിൽ ഒട്ടേറെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശുചിത്വ മിഷൻ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. വിശദാംശങ്ങൾ അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.</p>
(ബി)	<p>സംസ്ഥാനത്ത് മാലിന്യസംസ്കരണത്തിൽ പുതിയ കാഴ്ചപ്പാടും അവബോധവും സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി നടത്തുവാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ള കോൺക്രീറ്റിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ നൽകാമോ;</p>	(ബി)	<p>തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിനു വേണ്ടി ശുചിത്വ മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ 2023 ഫെബ്രുവരി 4 മുതൽ 6 വരെ സംഘടിപ്പിക്കുന്ന GEX Kerala' 23 (ഗ്ലോബൽ എക്സ്‌പോ ഓൺ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ടെക്നോളോജിസ്) ഇന്ത്യയ്ക്കകത്തും വിദേശത്തും നിന്നുമുള്ള മാലിന്യ പരിപാലന മേഖലയിലെ ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യകളും യന്ത്രോപകരണങ്ങളും ആശയങ്ങളും അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനും മാലിന്യ പരിപാലന സംവിധാനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ആശങ്കകൾ ദൂരീകരിച്ച് പൊതു അവബോധം വളർത്തുന്നതിനും കോൺക്രീറ്റ് അവസരമൊരുക്കും. മാലിന്യ സംസ്കരണ രംഗത്ത് കേരളം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്ന ഏറ്റവും വിപുലവും നൂതനവുമായ പഠന-പ്രദർശന-ചർച്ചാ വേദിയാകും പരിപാടി.</p> <p>കോൺക്രീറ്റിൽ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും മേയർ/ചെയർപേഴ്സൺ/പ്രസിഡന്റ്, സെക്രട്ടറി, സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾ, നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ആസൂത്രണ സമിതി വൈസ് ചെയർമാൻ, ഹരിതകർമ്മ സേന കൺസോഷ്യം ഭാരവാഹികൾ എന്നിവരിൽ നിന്ന് തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന ചുരുങ്ങിയത് പത്ത് പ്രതിനിധികളെങ്കിലും പങ്കെടുക്കും. മാലിന്യ സംസ്കരണ രംഗത്തെ ആധുനികവും ശാസ്ത്രീയവുമായ മാർഗങ്ങൾ മനസിലാക്കി, അതാത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ കോൺക്രീറ്റ് സഹായകമാകും.</p>

(സി) മാലിന്യസംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സ്വകാര്യ സംരംഭകരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനും നിക്ഷേപകരുടെ ആശങ്കകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും പ്രസ്തുത കോൺക്രീറ്റ് അവസരമൊരുക്കുമോ; വിശദമാക്കുമോ?

(സി) മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സ്വകാര്യ സംരംഭകരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനും നിക്ഷേപകരുടെ ആശങ്കകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും കോൺക്രീറ്റിൽ അവസരമൊരുക്കുന്നതിന് വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം

1. ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിലെ സേവന ദാതാക്കളുടെ അംഗീകാരം

a. ജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണം

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലങ്ങളിൽ സർക്കാർ/ ശുചിത്വ മിഷൻ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള ജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപാധികൾ വിതരണം ചെയ്ത് തുടർ സേവനം നൽകുന്നതിലേക്ക് ശുചിത്വ മിഷൻ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുള്ള 64 ഏജൻസികളുടെ സേവനകാലാവധി 31.03.2022 ന് അവസാനിച്ചിട്ടുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ ടി ഏജൻസികൾ തങ്ങളുടെ സേവന കാലയളവിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ള പദ്ധതികളുടെ നിലവിലെ സ്ഥിതി, നിലവാരം എന്നിവ പരിശോധിച്ച് ശുചിത്വ മിഷൻ ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശക്ക് വിധേയമായി 52 ഏജൻസികൾക്ക് സേവനകാലാവധി പുതുക്കി നൽകിയിട്ടുള്ളതും, പുതുതായി 20 സേവനദാതാക്കൾക്ക് കൂടി അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുള്ളതുമാണ്.

b. അജൈവ മാലിന്യ പരിപാലനം

കേരളത്തിലെ നഗര-തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന പുനഃരുപയോഗ/പുനഃചംക്രമണ സാധ്യമല്ലാത്ത അജൈവ മാലിന്യം എം.സി.എഫുകൾ/ആർ.ആർ.എഫുകളിൽ കെട്ടിക്കിടക്കാതെ കൈമാറ്റം/ സംസ്കരണം ചെയ്യുന്നതിലേക്ക് പുതുതായി നാല് ഏജൻസികൾക്ക് 2 വർഷക്കാലത്തേക്ക് ശുചിത്വ മിഷൻ സേവനദാതാക്കളായി അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

2. ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിലെ വിവിധ സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ അംഗീകാരം

ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള നൂതന ആശയങ്ങൾക്കും, കണ്ടെത്തലുകൾക്കും അംഗീകാരം ലഭിക്കുന്നതിലേക്ക് വിവിധ ഏജൻസികൾ മുന്നോട്ടു കൊണ്ടു വന്ന വിവിധ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ/ മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപാധികൾ ശുചിത്വ മിഷനിൽ സൂക്ഷ്മ പരിശോധന നടത്തി ആയവ ശുചിത്വ മിഷൻ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള വിദഗ്ധ സമിതി പരിശോധിച്ച് പുതിയ 9 മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപാധികൾക്ക് അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുള്ളതാണ്. കൂടാതെ തുടർന്ന് ലഭിച്ച 30 ഓളം അപേക്ഷകൾ പരിശോധിച്ച് ആയതിന് ശുചിത്വ മിഷൻ സാങ്കേതിക സമിതി മുഖേന പരിശോധിച്ച് അനുമതി നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ച് വരുന്നു.

3. വാതക ശുശ്രൂണം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സേവന ദാതാക്കളുടെ അംഗീകാരം

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലങ്ങളിൽ ശുചിത്വ മിഷൻ/ സർക്കാർ അംഗീകൃത സ്പെസിഫിക്കേഷൻ പ്രകാരം എൽ.പി.ജി. ഇന്ധനമായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്ന ആധുനിക വാതക ശുശ്രൂണം സ്ഥാപിക്കലും പ്രവർത്തി പരിപാലനവും നടത്തുന്നതിന് ശുചിത്വ മിഷൻറെ അംഗീകൃത സേവനദാതാവായി അംഗീകാരം നേടിയിരുന്ന 3 ഏജൻസികളിൽ നിന്നും ടി ഏജൻസികൾ സേവന കാലയളവിൽ നടപ്പാക്കിയ പദ്ധതികളുടെ നിലവാരം, നിലവിലെ സ്ഥിതി എന്നിവ പരിശോധിച്ചതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ റെയ്ഡ്കോ കേരള ലിമിറ്റഡ് എന്ന ഏജൻസിക്ക് 31.03.2022 മുതൽ 31.03.2025 വരെ സേവനകാലാവധി ദീർഘിപ്പിച്ചു നൽകുകയും നടപടിക്രമ പ്രകാരം പുതുതായി അഞ്ച് ഏജൻസികൾക്കും അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുള്ളതുമാണ്.

4. ഗാർഹിക ബയോമെഡിക്കൽ / സാനിറ്ററി മാലിന്യ പരിപാലനം

ഗാർഹിക ബയോമെഡിക്കൽ മാലിന്യ ശേഖരണം, സംഭരണം, കൈയ്യൊഴിയൽ പദ്ധതി പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം സ.ഉ.(സാധാ) 1227/2022/തമ്പാവേ തീയതി 16.05.2022 പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന ഇത്

നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

5. കോഴി അറവു മാലിന്യ പരിപാലനം - പന്നി ഫാമുകൾ മുഖേന സംസ്കരണം

കോഴി അറവു മാലിന്യങ്ങൾ പന്നി ഫാമുകളിൽ ശാസ്ത്രീയമായി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം സ.ഉ (സാധാ)നം. 1392/2022/തസ്വഭവ തീയതി 04.06.2022 പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

6. മാലിന്യ പരിപാലന ഉപനിയമാവലികൾ

2016-ലെ ഖര മാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ട ഉപനിയമാവലിയുടെ സ.ഉ(കൈ)നം.85/2022/തസ്വഭവ തീയതി 19.04.2022 പ്രകാരം സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. ആയത് പ്രകാരം നാളിതു വരെ 53 നഗരസഭകളും 538 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ഉപനിയമാവലി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. 2016-ലെ പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ട ഉപനിയമാവലി സ.ഉ (സാധാ)നം.18/2021/തസ്വഭവ തീയതി 4.01.2021 പ്രകാരം സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുള്ളതാണ്.

7. മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമലഘനങ്ങൾ കണ്ടെത്തി നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിന് എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡ് രൂപീകരണം

മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമലഘനങ്ങൾ കണ്ടെത്തി നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിന് ജില്ലാ/സംസ്ഥാന തലങ്ങളിൽ ജില്ലാ ശുചിത്വ മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡ് രൂപീകരിച്ച് 22.10.2022 തീയതിയിലെ GO(Rt) No.2566/2022/LSGD നമ്പർ പ്രകാരം സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുള്ളതാണ്.

8 ഗാർഹിക ബയോമെഡിക്കൽ / സാനിറ്ററി മാലിന്യ പരിപാലനം

സംസ്ഥാനത്തെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന ഗാർഹിക / സാനിറ്ററി മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് കൊച്ചി അമ്പലമേട്ടുള്ള KEIL ബയോമെഡിക്കൽ മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്ലാന്റിൽ സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം സ.ഉ. (സാധാ) 1227/2022/തസ്വഭവ തീയതി 16.05.2022 പ്രകാരം ഉത്തരവായിരിക്കുന്നു. ഗാർഹിക/സാനിറ്ററി മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് സംസ്കരിക്കുന്നതിന് നാല് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പൈലറ്റ് പ്രോജക്റ്റുകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

9 ലെഗസി മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം

വിവിധ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ കാലാകാലങ്ങളായി കൂടിക്കിടക്കുന്ന ലെഗസി മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തി നടപ്പിലാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ആശങ്കകൾ ഉള്ളതിനാൽ, ആയത് പരിഹരിക്കുന്നതിനും, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സാങ്കേതിക പിന്തുണ നൽകുന്നതിനും 29.10.2022ലെ സ.ഉ(സാധാ)നം.2629/2022/ത.സ്വ.ഭ.വ പ്രകാരം സർക്കാർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

10 കൺസ്ട്രക്ഷൻ & ഡിമോളിഷൻ (C & D) വേസ്റ്റ് പരിപാലനം.

Construction and Demolition waste management Rules 2016 നെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ രൂപം കൊള്ളുന്ന Construction and Demolition waste ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിലേക്കും സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമായി നഗരസഭകൾക്ക് സിറ്റി സ്റ്റാർ റേറ്റിംഗ് പദവി നേടുന്നതിലേക്കും ജില്ലാ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കളക്ഷൻ പോയിന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിലേക്ക് കരട് Construction and Demolition waste management

ഗൈഡ് ലൈൻസ് G.O(Ms)No.168/2022/LSGD തീയതി 30.07.2022 സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. ആയതു നടപ്പിലാക്കുന്നതിലേക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ് പ്രതിനിധികളെയും സിവിൽ കൺസ്ട്രക്ഷൻ മേഖലയിലെ സർക്കാർ അക്രഡിറ്റഡ് ഏജൻസികളെയും, വിഷയ വിദഗ്ധരെയും ഉൾപ്പെടുത്തി ഏകദിന ശിൽപശാല നവംബർ മാസം സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിന് തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

11 സ്കാപ്പ് മാനേജ്മെന്റ്

സംസ്ഥാനത്ത് സ്കാപ്പ് വ്യാപാര പ്രവർത്തനം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് ഗൈഡ് ലൈൻ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിച്ച് വരുന്നു.

12 മുടി മാലിന്യ സംസ്കരണം

മുടി മാലിന്യ സംസ്കരണം ശാസ്ത്രീയമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ഗൈഡ് ലൈൻ തയ്യാറാക്കി വരുന്നു.

13 ജലാശയങ്ങളിൽ ഒഴുകി നടക്കുന്ന ഖരമാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്ന തിനുള്ള പൈലറ്റ് പദ്ധതി
തിരുവനന്തപുരം കോർപ്പറേഷൻ പരിധിയിലെ നദികൾ/ തോടുകളിൽ നാല് ഇടങ്ങളിലായി പ്ലാസ്റ്റിക് ബുൾബ്ബ് ബാരിയർ സംവിധാനം സ്ഥാപിച്ച് പ്ലാസ്റ്റിക് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഖരമാലിന്യങ്ങൾ തടഞ്ഞു നിർത്തി 22 ടണ്ണോളം മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

14.മലിനജല സംസ്കരണ പ്ലാന്റ് നിർമ്മിക്കുന്നതിനും അതിന്റെ പരിപാലനത്തിനുമായി DBOT-(Design Build Operate & Transfer)

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേനയാണ് ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്. മലിനജല ശുദ്ധീകരണ പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതികളുടെ പ്രോജക്ട് ഡിസൈൻ നിർമ്മാണവും നടത്തിപ്പും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ സാങ്കേതികമായി പരിമിതി മൂലം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി ദ്രവ മാലിന്യ പരിപാലന പ്രോജക്ട് കൾക്കായുള്ള പദ്ധതി നിർവ്വഹണത്തിനായി DBOT (Design Build Operate & Transfer) ഡി.ബി.ഒ.റ്റി നടപ്പാക്കുന്നതിന് സ.ഉ (സാ.ധാ) നം 1058/2022/LSGD തീയതി 28/04/2022 നമ്പർ സർക്കാർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു പ്രോജക്ടിന്റെ രൂപകല്പന, നിർമ്മാണം, പ്രവർത്തനം എന്നിവ ഒരു കരാറുകാരൻ നിശ്ചിത കാലയളവ് വരെ ചെയ്യുന്നതും, ആയതിനുശേഷം കൈമാറുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു നിർവ്വഹണ രീതിയാണ്. രൂപകല്പന മുതൽ നിർമ്മാണം വരെയും, ആയതിനുശേഷം നിശ്ചിത കാലയളവിലേക്കുള്ള പ്രവർത്തനത്തിനും ഒരേ കരാറുകാരൻ തന്നെ ഉത്തരവാദി ആയിരിക്കുമെന്നതാണ് ഇതിന്റെ പ്രത്യേകത, സർക്കാർ/പൊതു സേവനദാതാവ് ഓപ്പൺ ടെൻഡറിലൂടെ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥാപനം/വ്യക്തി എന്നിവരുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെടുകയും പദ്ധതിയുടെ രൂപകല്പന, നിർമ്മാണം, നിശ്ചിത കാലയളവിലേയ്ക്കുള്ള പ്രവർത്തനം, എന്നിവ ഉറപ്പാക്കി ഏറ്റെടുക്കുന്നരീതിയാണിത്.

15.UNICEF-WASH RollingworkPlan - സഹായത്തോടെ മലിനജല സംസ്കരണ പദ്ധതികൾക്കുള്ള സാങ്കേതിക/വിവര വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കാൽ

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും ശാസ്ത്രീയ ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനോടുള്ള കാഴ്ചപ്പാടുകൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് UNICEF ന്റെ WASH പ്രോഗ്രാമിന്റെ ഭാഗമായി ദ്രവ മാലിന്യ പരിപാലന സംവിധാനങ്ങളുടെ ആവശ്യകത യെപ്പറ്റിയും ആയതിന്റെ സാങ്കേതികതയെ പറ്റിയും, പ്രചരണ പരിപാടി നടത്തുന്ന തിനും ആവശ്യമായ വിഭവശേഷി നൽകുന്നതിനും പ്രോപ്പോസലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ടെക്നിക്കൽ അസ്സസ്സന്റ് IEC എക്സ്പേർട്ട് എന്നിവരുടെ സേവനം WASH ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

16. ക്ലീൻ അക്യൂഫയർ ക്യാമ്പയിൻ

- മലിനജല സംസ്കരണം അനിവാര്യ ഘടകമാണെന്നും ആയതിന് അർഹിക്കുന്ന പരിഗണനകൾ നൽകാത്തതിന്റെ പരിണിത ഫലമാണ് മലിനമായ ജലസ്രോതസ്സുകൾ എന്ന് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് അവബോധം നൽകുന്നതിന് വിപുലമായ ക്ലീൻ അക്വഫയർ ക്യാമ്പയിൻ നടപ്പാക്കുന്നതിന് തുടക്കം കുറിച്ചു.
- ജലസ്രോതസ്സുകളിലെ മലിനീകാരികളെ കണ്ടെത്തി ആയതിന്റെ ഉറവിടം ഇല്ലാതാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആരംഭിച്ച ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി ജല സാമ്പിളുകൾ സമയബന്ധിതമായി പരിശോധിക്കുന്നതിനും ഫലം അറിയുന്നതിനുള്ള ബാക്ടീരിയോളജിക്കൽ വയൽ ബോട്ടിലുകൾ ഉപയോഗിച്ച് സംസ്ഥാനത്തുടനീളമുള്ള ജലാശയങ്ങൾ പരിശോധിക്കുന്നതിന് തീരുമാനിച്ചു.
- 80000 ബാക്ടീരിയോളജിക്കൽ വയൽ ബോട്ടിലുകൾ വാങ്ങുന്നതിന് സർക്കാരിൽ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ടോ
- ജല പരിശോധന നടത്തുന്ന ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ മാപ്പിംങിനായി പ്രത്യേക സോഫ്റ്റ് വെയർ - 'തെളിനീർ' രൂപകൽപ്പന ചെയ്യുകയും ആയത് സോഫ്റ്റ് വെയർ ഉപയോഗിച്ച് പരിശോധന നടത്തുന്നതിനു പരിശീലനം നൽകുകയും ചെയ്തു.
- 'തെളിനീരൊഴുകും നവകേരളം' എന്ന നാമകരണം ചെയ്ത ക്ലീൻ അക്വഫയർ സംസ്ഥാനത്ത് ഔദ്യോഗികമായി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യപ്പെട്ടു.
- ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി 892 തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പരിശോധന നടത്തി.
- ജല ഗുണ നിലവാര പരിശോധനയ്ക്കായി 80,000 പരിശോധനാ കിറ്റുകൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വിതരണം ചെയ്യുകയും 60,230 സാമ്പിളുകൾ ഇതിനോടകം ശേഖരിച്ച് പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- തോടുകൾ, കുളങ്ങൾ, പുഴകൾ, നീർച്ചാലുകൾ ഉൾപ്പെടെ 48,233 ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ മലിനീകരണം കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്.
- മലിനീകരണം കണ്ടെത്തിയ ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ 8438 ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ ഖര മാലിന്യ ശുചീകരണ യജ്ഞം സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- ശുചീകരണ യജ്ഞത്തിന്റെ ഭാഗമായി നാളിതുവരെ 127.46 ടൺ ജൈവമാലിന്യവും 812.2 ടൺ അജൈവ മാലിന്യവും നാളിതുവരെ നീക്കം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ജലസ്രോതസ്സുകളിലെ മലിനീകരണം സമ്പൂർണ്ണമായി ഒഴിവാക്കുന്നതിന് ഹരിത കർമ്മ സേന മുഖേനയുള്ള വാതിൽപ്പടി പാഴ് വസ്തു ശേഖരണം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും ജലസ്രോതസ്സുകളിലേക്ക് മലിനജലമുൾപ്പെടെയുള്ള ദ്രവ മാലിന്യം എത്തിച്ചേരുന്ന സാഹചര്യം ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി അനുയോജ്യ ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ രൂപീകരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

• എഫ്.എസ്.എം - മലംഭൂതം ക്യാമ്പയിൻ

തെളിനീരൊഴുകും നവകേരളം ക്യാമ്പയിന്റെ തുടർച്ചയെന്നോണം ഫീക്കൽ സ്റ്റഡ്ജിന്റെ ശാസ്ത്രീയ പരിപാലനത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന അപകട സാധ്യതകളെ കുറിച്ചും, അതിൽ നിന്നും പിടിപെടാവുന്ന ജലജന്യരോഗങ്ങളെക്കുറിച്ചും, ഇതിന്റെ ശാസ്ത്രീയ പരിപാലനത്തെക്കുറിച്ചും പൊതുജനങ്ങളിൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള "മലം ഭൂതം" ക്യാമ്പയിന്റെ ഒരുക്കങ്ങൾ പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്.

• FSTP കൾ സ്ഥാപിക്കൽ

സ്വച്ഛ ഭാരത് മിഷനിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി വിവിധ ജില്ലകളിൽ FSTP സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള

പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ഇടുക്കി ജില്ലയിൽ മൂന്നാറിൽ 50 kld ശേഷിയുള്ള FSTP സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സാങ്കേതിക അനുമതി നല്കി. ഇടുക്കി ജില്ലയിൽ ഇടുക്കി ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിൽ പൈനാവിൽ FSTP സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. കാസർഗോഡ് ജില്ലയിൽ ബേദഡുക്ക, ചെറുവത്തൂർ പഞ്ചായത്തുകളിലായി FSTP സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സ്ഥലം കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ രണ്ടു പഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്നും ജനപ്രതിനിധികളെ ഉൾപ്പെടുത്തി ദേവനഹള്ളി FSTP സന്ദർശിക്കുകയും FSTP യുടെ പ്രവർത്തനം ജനപ്രതിനിധികൾക്ക് ബോധ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. FSTP സ്ഥാപിക്കുന്ന തിനുള്ള അനന്തര നടപടികൾ കൈക്കൊണ്ടു വരുന്നു. വയനാട് ജില്ലയിൽ നിലവിലുള്ള പ്ലാന്റിന് പുറമെ വെള്ളമുണ്ടു പഞ്ചായത്തിൽ അനുയോജ്യമായ മറ്റൊരു സ്ഥലം കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. സ്ഥലം ലഭ്യമാകാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ ഉപയോഗശൂന്യമായ ക്വാറികൾ കണ്ടെത്തി FSTP സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സാങ്കേതിക സാധ്യത പരിശോധിച്ചു വരുന്നു.

• **ഹരിത മിത്രം - സ്മാർട്ട് ഗാർബേജ് മോണിറ്ററിംഗ് സിസ്റ്റം**

• ഹരിത മിത്രം സ്മാർട്ട് ഗാർബേജ് മോണിറ്ററിംഗ് സിസ്റ്റം വ്യവസ്ഥാപിത മാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ഒന്നാം ഘട്ട പദ്ധതി നടത്തിപ്പിനായി 373 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശുചിത്വ മിഷനും കെൽട്രോണുമായി തൃകക്ഷി കരാറിൽ ഒപ്പു വെച്ചു. എല്ലാ വീടുകളിലും QR കോഡ് പതിപ്പിച്ച് മാലിന്യ ശേഖരണവും യൂസർ ഫീ കളക്ഷനും ആപ്പ് മുഖേന കാര്യക്ഷമവും സമയബന്ധിതവും ആക്കുകയും വീടുകളിലും സ്ഥാപനങ്ങളിലും നിന്നുള്ള മാലിന്യ ശേഖരണത്തിന്റെയും Mini MCF/MCF/RRF കളിൽ ഉള്ള മാലിന്യ സംഭരണത്തിന്റെയും അവിടെ നിന്നുള്ള മാലിന്യ നീക്കത്തിന്റെയും കൃത്യമായ കണക്കുകൾ ലഭിക്കുന്നതിനാണ് ഈ ആപ്പ്.

• ആപ്ലിക്കേഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജന പ്രതിനിധികളിലും ഉദ്യോഗസ്ഥരിലും അവഗാഹം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലേക്കായി കിലയുടെയും ഹരിത കേരളം മിഷന്റെയും സഹകരണത്തിൽ സംസ്ഥാനതലം മുതൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലം വരെ ഓറിയന്റേഷൻ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിച്ചു. 32000 തോളം ജനപ്രതിനിധികളും ഉദ്യോഗസ്ഥരും ഹരിതകർമ്മ സേന അംഗങ്ങളും ഓറിയന്റേഷന്റെ ഭാഗമായി.

376 തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന സ്മാർട്ട് ഗാർബേജ് ആപ്പ് രണ്ടാം ഘട്ടമായി അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷം മുഴുവൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്കും വ്യാപിപ്പിക്കുകയാണ്. GEX Kerala' 23 (ഗ്ലോബൽ എക്സ്പോ ഓൺ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മന്റ് ടെക്നോളോജീസ്) യുടെ ഭാഗമായി സ്മാർട്ട് ഗാർബേജ് ആപ്പ് രണ്ടാം ഘട്ട ഉദ്ഘാടനം 06-02-2022 ന് നടത്തുന്നതാണ്.

• **മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്യുന്ന വാഹന നിരീക്ഷണത്തിന് ഹോളോഗ്രാം പതിപ്പിച്ച നമ്പർ സ്റ്റിക്കർ**
മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്യുന്ന വാഹനങ്ങളുടെ നിരീക്ഷണത്തിനായി ആധുനിക സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങളോടുകൂടിയ ഹോളോഗ്രാം പതിപ്പിച്ച നമ്പർ സ്റ്റിക്കർ സംവിധാനത്തിന്റെ ഉദ്ഘാടനം GEX Kerala' 23 (ഗ്ലോബൽ എക്സ്പോ ഓൺ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മന്റ് ടെക്നോളോജീസ്) യുടെ ഭാഗമായി 06-02-2022 ന് നിർവ്വഹിക്കുന്നതാണ്. Hologram Embedded Number Sticker പതിപ്പിക്കുന്നത് വഴി മാലിന്യ നീക്കത്തിന് വേണ്ടി വിനിയോഗിക്കുന്ന വാഹനങ്ങളെ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും, ടാക്ക് ചെയ്യുന്നതിനും സാധിക്കുന്നതാണ്.

• **ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് പദ്ധതി**

സംസ്ഥാനത്തെ ഗുണനിലവാരമുള്ള പൊതു ടോയിലറ്റുകളുടെ അഭാവം പരിഹരിക്കുന്ന ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് പദ്ധതിയിലൂടെ റിഹ്രഷെന്റ് സൗകര്യങ്ങളും ടോയിലറ്റ് കോംപ്ലക്സുകളും. ദേശീയ, സംസ്ഥാന ഹൈവേകൾ ട്രാൻസ്പോർട്ട് സ്റ്റേഷനുകൾ, ഷോപ്പിംഗ് കോംപ്ലക്സ് എന്നിവിടങ്ങളിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. സുരക്ഷിതത്വവും, വൃത്തിയാക്കലുമെല്ലാം ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക്

ടോയിലറ്റുകളിൽ വളരെ പ്രാധാന്യമുള്ളതാണ്. നാപ്കിൻ വെൻഡിംഗ് മെഷീനുകൾ, നാപ്കിൻ നശീകരണ സംവിധാനങ്ങൾ വേസ്റ്റ് ബിന്നുകൾ, വൃത്തിയാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ സൗകര്യങ്ങൾ, കോഫി ഷോപ്പുകൾ, വിശ്രമസ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവ ഇതിന്റെ ഭാഗമാണ്.

31.03.2023-നകം 300 ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് ടോയിലറ്റുകളുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു.

ഗോബർധൻ (ഗാൽവനൈസിംഗ് ഓർഗാനിക് ബയോ-അഗ്രോ റിസോഴ്സ് ധൻ)

2018 ഏപ്രിൽ ആരംഭിച്ച എസ്.ബി.എം (ജി) പദ്ധതിയുടെ പ്രധാനഘടമായ ഗോബർധനിലൂടെ ജന്തുമാലിന്യം ഉൾപ്പെടെയുള്ള ജൈവമാലിന്യം, അടുക്കളയിൽ ബാക്കി വന്ന അവശിഷ്ടങ്ങൾ, കമ്പോള മാലിന്യം തുടങ്ങിയവ ബയോഗ്യാസാക്കി മാറ്റുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഗോബർധൻ ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട 43 പ്രോജക്ടുകൾ സംസ്ഥാനത്ത് നിർവ്വഹണ ഘട്ടത്തിലാണ്.

കോട്ടയം ജില്ലയിലെ കുറവിലങ്ങാട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ 500 kg ശേഷിയുള്ള ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റിന്റെയും പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ വാണിയംകുളം മാർക്കറ്റിൽ സ്ഥാപിക്കുന്ന ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റിന്റെയും നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു.